

De CASTELLET a la masia de CASA ALTA per posar el pessebre del GMeF Església de Sant Pere de Castellet - Can Balaguer - Cal Cremat - Can Cassanyes - la Casa Alta - Fondo de la Bovera - Torrelletes - la Plana - Castellet

Data: DIUMENGE 16 DE DESEMBRE DE 2012

Desplaçament: AMB COTXES PARTICULARS

Lloc de sortida: CELLER DE VITICULTORS DE VILANOVA I LA GELTRÚ
(CARRETERA DE L'ARBOÇ)

Coordinadors de la sortida: Blai Poch i Marta Franco (tel. 607845854)

Horaris previstos:

08.20 h - Concentració a l'esplanada davant del Celler de Viticultors.

08.30 h - Sortida cap a Castellet.

09.00 h - Arribada a Castellet. Esmorzar i desplaçament d'alguns cotxes a Torrelletes.

09.30 h - Inici de l'excursió.

11.15 h – Casa Alta. Instal·lació del pessebre.

13.15 h – Arribada a Torrelletes (final excursió menuts)

14.15 h – Arribada a Castellet (final excursió grans) i retorn a Vilanova.

Com arribar a Castellet (punt d'inici):

Sortir de Vilanova per la carretera BV-2115 en direcció a l'Arboç. Un cop sobrepassat el nucli de Castellet, deixar aquesta carretera i anar en direcció a Torrelletes i les Masuques per la carretera BV-2117. Poc abans d'un quilòmetre, trobarem un trencall pavimentat a la dreta amb indicadors d'església de Sant Pere i cementiri, que seguirem fins arribar a la referida església a tocar del castell de Castellet, i a on trobem dues petites esplanades d'aparcament. Aquí esmorzarem, o qui ho prefereixi podrà fer una ràpida visita als voltants del conjunt de l'església i del castell.

Resum de l'itinerari:

Església de Sant Pere de Castellet - Can Cabra - Carena del Planot - Can Balaguer - Cal Cremat - Cal Cassanyes - La Casa Alta - Fondo i balnes de la Bovera - Torrelletes - Cal Rosell - la Plana - Castellet.

Opció Menuts: a consideració de les famílies, es proposa acabar l'excursió del menuts al nucli de Torrelletes (a l'entrada del poble, hi ha un petit parc públic on abans caldrà haver-hi estacionat els vehicles durant l'estona d'esmorzar).

Opció menuts: **Longitud:** 6,6 km aprox. **Desnivell:** 197 m. **Horari:** 3.45 hores aprox. **Dificultat:** baixa

Opció general: **Longitud:** 9,5 km aprox. **Desnivell:** 197 m. **Horari:** 4.45 hores aprox. **Dificultat:** baixa

Dificultats que hi poden haver i altres qüestions a tenir en compte:

Tot i considerar aquesta sortida de baixa dificultat, cal posar atenció en els trams de rocallís força presents a la carena del Planot i també en el corriol de baixada des de la Casa Alta fins a la pista que transcorre pel Fondo de la Bovera.

Recordar que estarem caminant per dins de l'espai protegit del Parc del Foix, i que cal tenir cura de la seva riquesa natural, agrícola i arquitectònica.

L'entorn de la Casa Alta és força freqüentat per ciclistes, així com també recordar que en el tram de pista entre Can Balaguer i la Casa Alta és autoritzada la circulació de vehicles de motor. Caldrà estar-hi atent.

En arribar a la Casa Alta, ens entretindrem tot confeccionant un pessebre amb les magnífiques figuretes treballades pels infants fa pocs dies a la seu de la Talaia.

Hem previst fer algunes parades de REAGRUPAMENT. Cal que tothom les respecti per al benefici del grup. Els adults responsables dels menors hauran de vetllar per la seva seguretat. No es pot córrer durant el trajecte. Els menors no han de passar al davant de la persona que se situarà al capdavant i que farà el guiatge de l'itinerari. Vetlleu-ho, si us plau.

Material necessari (què cal portar):

Menjar: Caldrà portar l'esmorzar, i quelcom per picar durant el trajecte. **Esmorzarem** abans de començar l'excursió al voltant del castell i de l'església de Sant Pere a Castellet.

Aigua: Trobarem una font a la zona d'aparcament junt a l'església de Sant Pere i en el parc infantil de Torrelletes. No hi ha punts d'aigua durant tot l'itinerari.

Roba d'abric: Estarem a ple hivern, i cal preveure que tot i que el dia pugui ser assolellat l'ambient sigui fred i humit. Convindrà portar roba d'abric (anorac, gorro, guants, buf,...) i un impermeable per si fa vent o plou.

Calçat adequat: Botes de muntanya (IMPORTANT), si pot ser de mitja canya per evitar refredaments i torçades de peu.

Documentació: Targeta federativa, document d'identitat, targeta sanitària, etc.

Opcional: Prismàtics per gaudir de les vistes panoràmiques.

Descripció de l'itinerari:

*Bona part de l'itinerari està extret del llibre **A peu per l'Alt Penedès** (autor: Joan Raventós) i revisat sobre el terreny durant el passat mes de novembre.*

Algunes dades bàsiques del nucli de Castellet:

El poble de **Castellet** ocupa el cim d'una petita carena encinglerada que s'aixeca enmig d'un meandre del riu Foix. El poblet es va desenvolupar a redós del castell de Castellet i l'església de Sant Pere, que en el seu temps definien la frontera litoral de la Marca Hispànica. Des de diferents punts del poble hi ha boniques panoràmiques sobre les aigües del pantà de Foix, que es domina en una dilatada extensió. De Castellet cal destacar-ne el seu castell i l'església.

El **castell de Castellet**, inicialment anomenat de Sant Esteve i documentat des del 977, està situat en un punt estratègic que domina amb tota perfecció les dues bandes de la carena. És de grans dimensions i el seu nom sembla provenir de la paraula que s'utilitzava en l'edat del bronze o ibèrica per denominar una fortificació: castellet. El conjunt és de planta irregular i s'adapta als desnivells del terreny. Va ser construït damunt d'un poblat ibèric i romà, probablement entre els segles XI i XII. Destaca la torre mestra, l'element més antic conservat, del segle XII. És de planta circular i fa uns quinze metres d'alçada. El conjunt ha estat restaurat i modificat en diverses ocasions.

L'església romànica de **Sant Pere de Castellet** es troba situada damunt del castell. La portalada, coronada amb un arc de mig punt de grosses dovelles, està protegida per un gran atri de volta de canó, del segle XII. El temple romànic, del segle XI però molt transformat posteriorment, podria ser la reedificació d'una església primitiva del segle X. El primer document que en fa referència és del 1106. Té una sola nau, coberta amb volta de canó i capçada per un absis semicircular.

Des de la portalada, i seguint uns graons que pugen entre l'antic cementiri de Castellet i la capelleta de la Mare de Déu de la Font Santa, s'arriba a una placeta superior a on s'hi troba un esvelt campanar de cadireta de dos ulls i l'edifici de la rectoria que havia estat casa de colònies. Des d'aquest punt elevat es pot veure una bona perspectiva sobre el castell i sobre la població de l'Arboç, a l'horitzó. També hi ha un bon panorama sobre la plana conreada on s'ajunten el Foix i la riera de Marmellar i, de fons, la muntanya del Montmell.

Itinerari:

Sant Pere de Castellet (155 m). Situats a l'esplanada darrera de la rectoria, prenem, arran d'una font, la branca principal del GR 92, a mà dreta, tot endinsant-nos en una pineda. Planegem i més enllà comencem a perdre alçada. Els senyals del GR ens decanten a mà dreta. Baixem pel costat d'una caseta mig enrunada. Anem trobant indicadors del GR 92 direcció Vilanova.

Can Cabra. Hi passem arran, entre dos tancats. Entrem en una plana conreada amb oliveres i vinya, tot seguint els murs i tanques de diverses finques. Poc més avall, sota un mur de pedra, deixem el camí principal, que tomba a mà dreta, i anem recta per un camí-rasot, entre vinyes emparrades. Més enllà, passem a tocar d'una caseta d'obra i perdem alçada per dins d'un bosquet.

Torrent de la Font de l'Alzina (108 m). Aquest torrent, ombrejat pel bosc que hi creix frondós, recull les aigües dels fondos de la Pòpia i la Bovera i passa per sota de Torrelletes, on pren aquest nom. Travessem el torrent i guanyem alçada per un camí que remunta el fondal anomenat **Sot o Fondo del Perot**. Per aquest antic camí pujaven les cavalleries - hi podem apreciar roderes esculpides a la roca – que anaven a Can Balaguer i a la Casa Alta. La vegetació és bàsicament arbustiva, i a mitja pujada a mà dreta trobem un jove pi de soca singular.

Seguin pujant, enlairada a mà esquerra ens queda la **Cova Muntaner**, una balma d'uns vint metres d'ample oberta a la cinglera del vessant sud del Planot, i més endavant, damunt el carener veiem Can Balaguer.

Carena del Planot (208 m). **REAGRUPAMENT**. A l'altre vessant esquerra hi ha la població de Torrelletes instal·lada en la carena de la serra Mala, damunt mateix del fondal per on circula el torrent de la Font de l'Alzina. Anem carenejant pel sender, hi anem trobant senyals del GR. El sòl rocós de la carena està clivellat per multitud de cocons i pèlags que conserven aigua de pluja durant molts mesos. La vegetació s'arrapa al poc sòl fèrtil i hi arriba a crear petites bosquines, amb presència de bon exemplars de margalló.

Can Balaguer (260 m). Caseriu deshabitat, situat en un indret altiu de gran bellesa, amb una gran panoràmica sobre la depressió penedesenca i la població de Torrelletes. A finals del segle XIX tenia set cases: Can Balaguer, Cal Gat Negre, Cal Pastor Xic, Cal Pigot, Cal Feliana Vell, Cal Feliana Nou i una setena edificació de nom desconegut.

Envoltam les edificacions per l'esquerra, deixant a la nostre esquerra un senyal del GR que en dirigiria cap a Torrelletes per un corriol molt baixador i bonic, sobre abundants rocallsos. A la part superior de Can Balaguer, on hi ha les eres i amplis rocallsos, prenem un camí carreter (GR), i avancem de cara al **pujol Florit**, un turó arrodonit cobert de pins. Seguim el camí fins a trobar una pista asfaltada que seguim a mà esquerra amb pujada, deixant un indicador del GR amb la referència de Cal Cremat. Atenció, podem trobar vehicles.

Cal Cremat (275 m). Casa en ruïnes, abandonada el 1967, que encara conserva el forn de pa a la cuina i un curiós habitacle circular de pedra seca. Seguim per la pista, ara de terra i a trams limitada per bonics marges, i a mà esquerra podem veure la **Casa Alta**, i a mà dreta la línia de la costa i el puig de la Talaia, a on podem observar l'amplia zona cremada per l'incendi d'aquest darrer estiu. Arribem a Can Cassanyes, també deshabitat des del 1967, i de seguit en sortir d'una pineda i voltant unes vinyes joves arribem a la **Casa Alta**.

Casa Alta (323 m). Antiga masia ramadera d'origen medieval situada en una carena que ens permet visualitzar una bona perspectiva sobre la població de l'Arboç i la plana conreada, amb la muntanya del Montmell al fons a la dreta. Objectiu d'aquesta sortida, dedicarem un estona a **muntar el pessebre** en un dels racons d'aquest indret.

De tornada, i situats a la dreta de l'era davant de la Casa Alta, baixarem per un corriol pedregós fins a trobar la pista que segueix, a la nostra esquerra, pel Fondo de la Bovera en direcció a Torrelletes, i senyalitzada amb fites del GR

92.3. En davallar pel corriol ja podem veure a la nostre esquerra les **Coves o Balmes de la Bovera**. Anirem seguint per l'ampla pista que davalla suaument, passarem pel costat d'una petita bassa d'aigua a la nostra dreta, trobarem alguns exemplars aïllats de pins de molta alçada, i anirem guanyant perspectiva dels cingles de la Bovera.

Balmes de la Bovera (pista, 205 m). Estan situades en la cinglera que hi ha un centenar de metres més amunt. Hi ha una vintena de balmes de fondàries i dimensions diverses. Durant molts anys s'hi van establir grups humans que vivien a recer de la protecció que els oferien les viseres de roca de les balmes. En diverses d'elles hi ha nombrosos forats alineats on s'encastaven les bigues de fusta que havien de suportar les teulades dels habitatges. En una de les balmes més grans hi ha dues sitges excavades a la roca. La utilització d'aquest habitatges es remunta en alguns casos a la prehistòria, però els vestigis que han arribat als nostres dies semblen tenir el seu origen a l'etapa final de l'Imperi romà, amb una utilització més intensa de les balmes com a residència cap als anys 900 i 1000.

A peu d'aquestes balmes, i al costat esquerra de la pista, trobem un ampli **forn de calç** amb les parets circulars ben conservades.

Seguim davallant per la pista, fins a trobar un manifest corriol de pujada a la nostra esquerra, sobre rocalls i senyalitzat amb marques de pintura del GR. REAGRUPAMENT. Aquest corriol que segueix per dins del bosc, ens serveix de drecera tot portant-nos de nou a la pista. Seguim cap a l'esquerra, anem trobant diversos exemplars d'atzavares, i finalment arribem a un cademat que barra el pas als vehicles. Estem en un trencall de camins senyalitzat, i agafem a mà esquerra el corriol carener que ens porta a tocar de Torrelletes (190 m).

El camí avança per damunt de rocalls on es veuen esculpides fondes roderes d'antics carros, amb conreus de vinya i oliveres i exemplars d'atzavares a la nostra dreta, dibuixant-se a la nostra esquerra el caire mateix de la cinglera que cau al damunt del Torrent de la Font de l'Alzina. Passem a tocar dels dipòsits d'aigua i entrem al poble pel carrer del Pou, que seguirem fins arribar al petit parc amb jocs infantils a l'entrada de Torrelletes des de la carretera BV-2117. **En aquest punt acaba la sortida per als menuts.**

Tornada cap a Castellet. Creuem la carretera BV-2117 a l'alçada de la masia de Cal Rosell, i la seguim durant uns 500 metres en direcció a Les Masuques i Vilafranca, fins a trobar un camí fresat marcat amb senyals del GR 92.3 a la nostra esquerra, i que s'endinsa en el bosc.

L'anem seguint de baixada fins a sortir del bosc deixant primer una caseta i després una renglera d'oliveres a la nostra esquerra, i arribant a l'indret anomenat **la Plana**, a on hi destaquen àmplies plantacions de vinya. Arribem a una pista pavimentada que agafem cap a l'esquerra i que ens dirigeix cap a Castellet. La silueta del castell destaca davant nostre. Caminen amb vinyes a banda i banda, i anem trobant bonics exemplars de vegetació pròpia de les nostres contrades (margallons, llentiscles, lledoners, etc.).

La pista que seguim, amb una marcada pujada final, ens adreça a la carretera de Castellet a Torrelletes. REAGRUPAMENT. La creuem per agafar davant nostre un camí pujador que ens adreça a la pista pavimentada que al matí ens ha portat fins a l'aparcament de l'església de Sant Pere de Castellet; punt i final d'aquesta sortida.

Mapa de la zona:

Del mapa PARC DEL FOIX i PARC D'OLÈRDOLA (1:20.000) Editorial Piolet, 2007

NOTES:

Aquesta activitat de muntanya està organitzada pel Grup de Muntanya en Família (GMEF) de l'Agrupació Excursionista Talaia i s'adreça als membres de l'entitat adscrits al GMEF.

D'acord amb allò que marca la legislació per a les activitats esportives¹, **tots els participants a les activitats del GMEF hauran de disposar de la llicència federativa de l'any en curs.**

Els infants i joves que participen en aquesta activitat de muntanya hauran d'anar acompanyats dels seus pares o altres familiars que se'n faran responsables.

¹ Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya, i Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.